

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.7.2.
C(2009) 5234 végleges

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2009.7.2.

a Magyar Köztársaság által a PM10-re vonatkozó határértékek alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességgel kapcsolatban tett értesítésről

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2009.7.2.

a Magyar Köztársaság által a PM₁₀-re vonatkozó határértékek alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességgel kapcsolatban tett értesítésről

(Csak a magyar nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹ és különösen annak 22. cikke (4) bekezdésére,

mivel:

- (1) A Magyar Köztársaság 2008. november 7-én iktatott levelében arról értesítette a Bizottságot, hogy a 2008/50/EK irányelv 22. cikkének (2) bekezdése értelmében mentesülni kíván az e határozat mellékletében felsorolt nyolc levegőminőségi zónában mért PM₁₀-értékekre vonatkozó napi határérték, valamint az 1., a 2., az 5., a 6. és a 8. zónában mért PM₁₀-értékekre vonatkozó éves határérték alkalmazásának kötelezettsége alól. A környezeti levegőben lévő kén-dioxidra, nitrogén-dioxidra és nitrogén-oxidokra, valamint porra és ólomra vonatkozó határértékekről szóló, 1999. április 22-i 1999/30/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² alapján a PM₁₀-re vonatkozó határértékek 2005. január 1. óta kötelezőek.
- (2) A 2008/50/EK irányelv 22. cikkének (2) bekezdése értelmében egy tagállam akkor mentesülhet a PM₁₀-re vonatkozó határértékek alkalmazásának kötelezettsége alól, ha nemzeti, regionális és helyi szinten minden szükséges szennyezéscsökkentő intézkedést meghozott az 1999/30/EK irányelvben előírt határidők betartására, a határértékek túllépése elsődlegesen a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességeknek, a kedvezőtlen időjárási viszonyoknak vagy az országhatárokon áttérjedő hatásoknak tudható be, és a szóban forgó tagállam levegőminőségi terve arról tanúskodik, hogy a határértékek az új határidőig teljesülni fognak.
- (3) A Bizottság az értesítést a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló 2008/50/EK irányelv 22. cikkének megfelelően a megfelelési határidők meghosszabbításáról és a bizonyos határértékek alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességről szóló értesítésekről szóló bizottsági közleményben³ (a továbbiakban: közlemény) található iránymutatásnak megfelelően

¹ HL L 152., 2008.6.11., 1. o.

² HL L 163., 1999.6.29., 41. o.

³ COM(2008) 403.

értékelte. A Magyar Köztársaság az értesítést a közleményt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban⁴ található űrlapok felhasználásával nyújtotta be.

- (4) A Bizottság megállapította, hogy az eredeti értesítésből bizonyos lényeges információk hiányoznak, ezért 2009. február 23-án kelt levelében hiánypótlást kért a magyar hatóságoktól. A magyar hatóságok 2009. március 30-án kelt levelükben további információkat szolgáltatottak.
- (5) A magyar értesítés valamennyi érintett zóna levegőminőségi tervét tartalmazta. A Bizottság elemzése rámutatott arra, hogy a levegőminőségi tervek nem tartalmazzak egyes, a 2008/50/EK irányelv XV. mellékletének A. részében előírt információkat. A hiányzó információk egy része ugyan szerepel a hiánypótlásra vonatkozó bizottsági kérésre adott válaszban, a szennyezéscsökkentő intézkedések hatásairól azonban egyetlen terv sem tartalmaz adatokat.
- (6) A magyar hatóságok referenciaévként a 2005. évet jelölték meg, és erre az évre vonatkozóan szolgáltatott adatokat az egyes levegőminőségi zónák értékeléséhez; kivételt képez a 4. zóna, amelynek esetében a 2006. év szolgál referenciaévként. A Bizottság megjegyzi és az értékelés során figyelembe vette, hogy 2006-ban különösen nagy koncentrációértékeket mértek.
- (7) Annak megállapításához, hogy a PM₁₀-zel kapcsolatos mentesség feltételei teljesülnek-e, meg kell határozni a mért koncentrációk kialakulását befolyásoló legfontosabb szennyezésforrásokat. Ennek a forrásleltárnak kellően pontosnak kell lennie ahhoz, hogy megállapíthatók legyenek azok az intézkedések, amelyek alkalmasak a legfontosabb szennyezésforrások hatásainak csökkentésére.
- (8) A magyar hatóságok ágazonkénti és származástípusonkénti bontásban elemezték az egyes szennyezésforrások hozzájárulásait. A levegőszennyező anyagok nagy távolságra való eljutásának megfigyelésére és értékelésére szolgáló európai együttműködési program (a továbbiakban: EMEP) keretében gyűjtött 2005. évi adatokkal való összevetés azonban azt jelzi, hogy a magyar hatóságok alábecsülték az országhatárokon áterjedő hatások súlyát, különösen a 2–4. és a 6–8. zóna esetében, ott ugyanis csak csekély mértékben vagy egyáltalán nem számoltak országhatárokon áterjedő hatásokkal. Ennek megfelelően úgy tűnik, hogy a magyar hatóságok túlbecsülték a többi hatás relatív hozzájárulását.
- (9) Az értesítés szerint a városi háttérben és helyi szinten az emberi tevékenységnek betudható PM₁₀-források közül a közlekedésből származó kibocsátások a legfontosabbak, kivéve a 4. zóna esetében, ahol az emberi tevékenységnek betudható legfontosabb szennyezésforrást az ipari kibocsátások jelentik. A kereskedelmi és a lakossági szennyezésforrások – ezen belül különösen a lakossági fűtőrendszerekből származó kibocsátás –, valamint az ipari szennyezés szintén valamennyi zóna esetében hozzájárul a városi háttérben és a helyi szinten mérhető PM₁₀-komponensekhez.
- (10) A Bizottság véleménye szerint a magyar hatóságok által meghatározott szennyezésforrások és az ezek hozzájárulásait leíró számadatok valós és ésszerű alapot

⁴ SEC(2008) 2132.

szolgáltatnak annak megítéléséhez, hogy a magyar hatóságok megfelelő szennyezéscsökkentő intézkedéseket tettek-e, illetőleg fognak-e tenni.

- (11) Az értesítés szerint a 2005. évi határidőig valamennyi zónában elsősorban a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt nem sikerült teljesíteni a határértékeket. Egyes zónákban emellett a sajátos terjedési jellegzetességek is szerepet játszottak.
- (12) A kedvezőtlen időjárási viszonyok vonatkozásában a magyar hatóságok kimutatták, hogy a koncentrációértékek jellemzően akkor vannak a napi határérték felett, amikor a Bizottság által a közleményben megadott kritériumoknak megfelelően kicsik a szélsőségek. A Bizottság ennek megfelelően úgy ítéli meg, hogy a nagy PM₁₀-koncentrációk és a kis szélsőség közötti összefüggés fennállása az értesítés tárgyát képező valamennyi zóna vonatkozásában megállapítást nyert.
- (13) A magyar hatóságok az 1. zóna két túllépési módja, valamint a 6. és a 8. zónában tapasztalható túllépések okaként a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességeket is megjelölték. Az említett zónák esetében a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek fennállásának kimutatása az úgynevezett utcai kanyonok kritériumai alapján történt. A Bizottság egyetért azzal, hogy az 1. zóna esetében a terjedési jellegzetességek bemutatásához alapul vett hely valóban tipikus utcai kanyon, és a határérték-túllépések valóban erre a helyre korlátozódnak. A magyar hatóságok által rendelkezésre bocsátott adatok ugyanakkor nem látszanak igazolni, hogy a 6. és a 8. zónában található helyek utcai kanyonnak tekinthetők.
- (14) Az értesítés szerint a határértékek teljesítését az is nehezítette, hogy Magyarország levegőjének szennyezettségét országhatárokon átterjedő hatások is növelik. Az értesítés azonban az országhatárokon átterjedő szennyezés pontos mértékét nem számszerűsíti. Bár az EMEP keretében gyűjtött adatok arra utalnak, hogy az országhatárokon átterjedő hatások relatív súlya a magyar hatóságok által számításba vettnél nagyobb is lehet, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a magyar hatóságok nem mutatták ki, hogy az országhatárokon átterjedő szennyezés fontos szerepet játszik a PM₁₀-koncentráció nagy értékeiben.
- (15) A fentieknek megfelelően a Bizottság megítélése szerint a magyar hatóságok bemutatták, hogy a határértékek túllépésének esetei az értesítés tárgyát képező valamennyi levegőminőségi zónában elsősorban a kedvezőtlen időjárási feltételeknek tudhatók be, továbbá az 1. zóna két túllépési módja esetében a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek is szerepet játszanak.
- (16) Annak megállapításához, hogy a 2005. évi teljesítési határidő előtt minden szükséges intézkedést meghoztak-e, elsőként azt kell meghatározni, hogy az egyes zónákban mikor tapasztaltak először olyan határérték-túllépést, amelynek az 1999/30/EK irányelv értelmében szennyezéscsökkentő intézkedést kellett maga után vonnia, majd pedig el kell dönteni, hogy a megjelölt szennyezésforrások szempontjából megfelelőek voltak-e a meghozott intézkedések, és milyen hatást gyakoroltak a folyamatokra a külső tényezők, így különösen a kedvezőtlen időjárási viszonyok és a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek.
- (17) A 3. és az 5. zónában először 2005-ben tapasztaltak olyan határérték-túllépést, amelynek szennyezéscsökkentő intézkedést kellett maga után vonnia. A 4. zónában ilyen határérték-túllépést először 2006-ban tapasztaltak. Ennek megfelelően a 3. és az

5. zóna esetében 2005 előtt, a 4. zóna esetében 2006 előtt az 1999/30/EK irányelv nem róhatott az illetékes hatóságokra szennyezéscsökkentő intézkedés meghozatalára vonatkozó kötelezettséget.

- (18) Az 1., a 2., a 6., a 7. és a 8. zónában már 2003-ban, egyes esetekben ennél is korábban tapasztaltak határérték-túllépést. Ezekről a túllépésekről azonban a Bizottság első ízben csak 2004-ben, az 1999/30/EK irányelvből fakadó kötelezettségek alapján értesült. Ebben az évben dolgozták ki az említett zónák levegőminőségi tervét is. Összességében, figyelemmel továbbá a 2004-ben elfogadott levegőminőségi tervekben foglalt intézkedések végrehajtására rendelkezésre álló idő rövidegére, a Bizottság megállapítja, hogy az 1., a 2., a 6., a 7. és a 8. zónában a 2005. évi teljesítési határidő előtt meghozott szennyezéscsökkentő intézkedések megfelelőek voltak.
- (19) Annak megállapításához, hogy a PM_{10} -re vonatkozó határértékek teljesíthetők-e a mentesség tárgyidőszakának végéig, egyrészt a tárgyidőszak végére a tagállam által becsült koncentrációértékeket, másrészt az értesítéshez csatolt levegőminőségi tervben a határértékek teljesítése érdekében javasolt kiegészítő intézkedések becsült hatásait kell megvizsgálni.
- (20) A magyar hatóságok által a Bizottságnak megküldött éves levegőminőségi jelentések tanúsága szerint a 4. zónában a napi határérték már 2007-ben teljesült. A 2. és az 5. zónában az éves határérték már 2006-ban teljesült. Figyelembe véve a megelőző évek koncentrációértékeit és a jövőben várható csökkenéseket, a Bizottság megítélése szerint valószínűsíthető, hogy a 2008/50/EK irányelv 12. cikke értelmében az említett zónákban a koncentrációértékeket a vonatkozó határértékek alatt lehet tartani. Ennek megfelelően a Bizottság megállapítja, hogy a 4. zónában a napi határértéket, a 2. és az 5. zónában pedig az éves határértéket a jövőben továbbra is túrés figyelembevétel nélkül indokolt alkalmazni.
- (21) A magyar hatóságok által szolgáltatott 2006. és 2007. évi adatok tanúsága szerint a 2., a 3., az 5. és a 7. zónában azon napok száma, amikor a levegő szennyezettségének mértéke túllépte a napi határértéket, kismértékben meghaladta a megengedett 35-öt. A Bizottság megítélése szerint valószínűsíthető, hogy az említett zónákra vonatkozó levegőminőségi tervekben megjelölt intézkedések végrehajtásával a szóban forgó határérték a mentesség tárgyidőszakának végéig teljesülni fog. Ezt a megállapítást az is alátámasztja, hogy az EMEP előrejelzései szerint ezekben a zónákban az országhatárokon áterjedő hatások várhatóan 6–21%-kal csökkenni fognak.
- (22) A magyar hatóságok által szolgáltatott 2007. évi adatok tanúsága szerint az 1., a 6. és a 8. zónában a koncentrációk éves középértékeinek maximumai kismértékben túllépték az éves határértéket. A Bizottság megítélése szerint valószínűsíthető, hogy a levegőminőségi tervekben megjelölt intézkedések végrehajtásával az éves határérték a mentesség tárgyidőszakának végére teljesülni fog.
- (23) Ezzel szemben azoknak a napoknak a száma, amikor a szennyezettség túllépte a napi határértéket, az 1., a 6. és a 8. zóna esetében 2007-ben továbbra is jóval meghaladta a megengedett 35-öt. A magyar hatóságok ennek ellenére azt állították, hogy a mentesség tárgyidőszakának végére a napi határérték teljesülni fog. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szóban forgó zónákban mért PM_{10} -koncentrációk éves középértékeinek maximuma vonatkozásában a magyar hatóságok által becsült csökkenések nem lesznek elegendők ahhoz, hogy a túllépéssel jellemzett napok

száma a megengedett 35 alá csökkenjen. Ahhoz, hogy a napi határértékek teljesülhessenek, a koncentrációértékek éves középértékeinek jóval $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ alatt kellene lenniük. A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy a szennyezéscsökkentő intézkedésektől várt csökkenéseket a magyar hatóságok nagy valószínűséggel túlbecslik, hiszen a szennyezésforrások meghatározása során alábecsülték az országhatárokon áterjedő hatások relatív súlyát. Az 1. zóna vonatkozásában emellett a Bizottság elemzései arra is rámutatnak, hogy irreálisak azok a becslések, amelyek szerint a szennyezéscsökkentő intézkedések hatására a közlekedésből származó kibocsátások az új teljesítési határidőig több mint 40%-kal fognak mérséklődni. A Bizottság mindezek alapján úgy ítéli meg, hogy a magyar hatóságok nem mutatták ki, hogy a szóban forgó zónákban a napi határérték 2011-re teljesülni fog.

- (24) A Bizottság meglegéssel nyugtázza, hogy a 2008/50/EK irányelv XV. melléklete B. szakaszának 2. részében felsorolt közösségi jogi aktusok Magyarország általi végrehajtása nem ad okot olyan aggályokra, amelyek hátrányosan befolyásolnák annak megítélését, hogy az új határidőig teljesülhetnek-e a határértékek.
- (25) Az értesítésből nyilvánvalóan kiderül, hogy a magyar hatóságok nem vettek fontolóra néhány olyan szennyezéscsökkentő intézkedést, amely szerepel a 2008/50/EK irányelv XV. melléklete B. szakaszának 3. részében található jegyzéken. Ez a helyzet például a járművekből származó kibocsátások károsanyag-kibocsátást csökkentő technológia beszerelése útján való csökkentése esetében, amelyet a magyar hatóságok a jelek szerint nem vettek figyelembe az 1–6. és a 8. zóna esetében, valamint a környezetvédelmi szemléletű közbeszerzés kézikönyvének megfelelően végrehajtott, kis szennyezőanyag-kibocsátású új járművek és környezetkímélőbb fuvarozási szolgáltatások beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárások lehetősége esetében, amelyet a magyar hatóságok a jelek szerint az 1–9. zóna esetében nem vettek figyelembe. Mivel ezek az intézkedések jelentős mértékben segíthetnék a PM_{10} -re vonatkozó határértékek teljesítését, a Bizottság nyomatékosan felhívja a magyar hatóságok figyelmét, hogy – különösen az 1., a 6. és a 8. zóna esetében – fontolják meg e lehetőségek alkalmazását.
- (26) A fentiek alapján nem indokolt kifogással élni a 2., a 3., az 5. és a 7. zónában mért koncentrációértékekre vonatkozó napi határérték, valamint az 1., a 6. és a 8. zónában mért koncentrációértékekre vonatkozó éves határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozó kérelemmel szemben.
- (27) Indokolt ugyanakkor kifogással élni a 4. zónában mért koncentrációértékekre vonatkozó napi határérték, valamint a 2. és az 5. zónában mért koncentrációértékekre vonatkozó éves határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozó kérelemmel szemben azon az alapon, hogy ezek határértékek ezekben a zónákban már jelenleg is teljesülnek.
- (28) Indokolt továbbá kifogással élni az 1., a 6. és a 8. zónában mért koncentrációértékekre vonatkozó napi határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozó kérelemmel szemben azon az alapon, hogy a magyar hatóságok nem mutatták ki, hogy a napi határérték a mentesség tárgyidőszakának végéig teljesíthető.
- (29) A mentesség tárgyidőszakának időtartama alatt a 2., a 3., az 5. és a 7. zónában a napi határérték, valamint az 1., a 6. és a 8. zónában az éves határérték a 2008/50/EK irányelv 22. cikkének (3) bekezdése szerinti legnagyobb túrés figyelembevételével

továbbra is alkalmazandó. Ahhoz, hogy a Bizottság e rendelkezés betartását ellenőrizhesse, indokolt Magyarországot arra kötelezni, hogy a Bizottság felé évente adatokat szolgáltatson annak megerősítésére, hogy a koncentrációértékek valóban nem haladják meg a határértékek legnagyobb túréssal megnövelt értékét.

- (30) Ahhoz, hogy a Bizottság ellenőrizhesse a levegőminőségi tervek és a szükséges szennyezéscsökkentő intézkedések végrehajtását, indokolt Magyarországot arra kötelezni, hogy a Bizottság felé a mentesség hatálya alá tartozó valamennyi zónát illetően információkat szolgáltatson a levegőminőség értékeléséről, ezen belül pedig különösen arról, hogy a mentesség tárgyidőszakát követő első naptári évben mekkora területen és a közutak nyomvonala mentén milyen összhosszon mutattak ki határérték-túllépést, és ez a túllépés mekkora népességszámot sújtott.
- (31) A mentességnek az egyes levegőminőségi zónákra a referenciaévként figyelembe vett 2005. évre vonatkozóan meghatározott és az értesítésben jelzett zónahatároknak megfelelően indokolt vonatkoznia. Annak biztosítása érdekében, hogy a mentesség az e határozatban meghatározott területre vonatkozzék, az érintett zónák határainak a mentesség tárgyidőszaka folyamán való esetleges módosítását indokolt a Bizottság előzetes jóváhagyásához kötni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) A Bizottság nem él kifogással az e határozat melléklete szerinti 2., 3., 5. és 7. zónában mért PM_{10} -értékekre a 2008/50/EK irányelv XI. melléklete alapján irányadó napi határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozóan a Magyar Köztársaság által tett értesítéssel szemben. A mentesség 2011. június 10-ig alkalmazható.
- (2) A Bizottság nem él kifogással az e határozat melléklete szerinti 1., 6. és 8. zónában mért PM_{10} -értékekre a 2008/50/EK irányelv XI. melléklete alapján irányadó éves határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozó értesítéssel szemben. A mentesség 2011. június 10-ig alkalmazható.
- (3) A Bizottság kifogással él a PM_{10} -értékekre a 2008/50/EK irányelv XI. melléklete alapján irányadó következő határértékek alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre vonatkozó értesítéssel szemben:
- a) a PM_{10} napi határértéke az e határozat melléklete szerinti 1., 4., 6. és 8. zónában;
- b) a PM_{10} éves határértéke az e határozat melléklete szerinti 2. és 5. zónában.

2. cikk
Jelentéstétel

- (1) A 2008. június 11-től 2008. december 31-ig terjedő időszakra, a 2009. és a 2010. naptári évre, valamint a 2011. január 1-jétől 2011. június 10-ig terjedő időszakra vonatkozóan Magyarország köteles a Bizottságnak olyan adatokat szolgáltatni,

amelyekből kiderül, hogy az 1. cikk (1) és (2) bekezdésében megjelölt zónákban tapasztalható koncentrációértékek az alkalmazandó határértéknek a 2008/50/EK irányelv XI. melléklete szerinti legnagyobb túréssal megnövelt értéke alatt maradtak-e.

Az adatszolgáltatást legkésőbb a soron következő naptári év szeptember 30-áig kell teljesíteni.

- (2) A Magyar Köztársaság 2012. szeptember 30-ig köteles olyan információkat a Bizottság rendelkezésére bocsátani, amelyek igazolják, hogy a 2., a 3., az 5. és a 7. zónában teljesültek a 2008/50/EK irányelv XI. mellékletében a PM₁₀-re vonatkozóan előírt napi határértékek, és amelyekből kiderül, hogy az 1., a 6., és a 8. zónában teljesültek-e a 2008/50/EK irányelv XI. mellékletében a PM₁₀-re vonatkozóan előírt éves határértékek.
- (3) A levegőminőségi zónák határai a referenciaévként szolgáló 2005. évben érvényes zónahatárokhoz képest a mentesség tárgyidőszakának időtartama alatt a mentesség területi hatályát érintő módon csak a Bizottság előzetes hozzájárulásával módosíthatók.

3. cikk

E határozat címzettje a Magyar Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2009.7.2-án/-én.

*a Bizottság részéről
Stavros DIMAS
a Bizottság tagja*

MELLÉKLET

Az értesítés tárgyát képező zónák és agglomerációk, a 2005. naptári évre vonatkozó éves levegőminőségi tervek szerinti zónahatároknak megfelelően

Zóna száma	Zóna, agglomeráció	Zóna elnevezése	Régió
1.	HU0001	Budapest térsége	Budapest
2.	HU0002	Győr–Mosonmagyaróvár	Győr
3.	HU0003	Komárom–Tatabánya– Esztergom	Esztergom
4.	HU0005	Dunaújváros térsége	Dunaújváros
5.	HU0006	Pécs térsége	Pécs
6.	HU0008	Sajó-völgy	Miskolc
7.	HU0009	Debrecen térsége	Debrecen
8.	HU0011	Egyes városok	Ajka, Nyíregyháza, Sopron, Szeged